

Sygn. akt VI Ga 147/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Sędziowie: SO Anna Harmata

SO Marta Zalewska (spraw.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Kancelarii Radców Prawnych S. i (...) Sp.p. w R.

przeciwko: Miejskiemu Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego co do punktu I i III wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt V GC 319/16

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz powoda Kancelarii Radców Prawnych S. i (...) Sp.p. w R. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

VI Ga 147/17

Uzasadnienie wyroku z dnia 24.08.17r.

Pozwem z dnia 11 maja 2015 r. powód Kancelaria Radców Prawnych S. i (...) sp. p. z siedzibą w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego Miejskiego przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. kwoty 37.999,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że strony zawarły umowę z dnia 1 grudnia 1999r. (zmienioną następnie w dniu 8 czerwca 2001r. i 1 marca 2006r.), mającą za przedmiot zastępstwo procesowe w postępowaniu mandatowym oraz umowę z dnia 1 października 2002 r. mającą za przedmiot obsługę prawną pozwanego. W § 3 ust. 2 umowy dot. postępowań mandatowych strony uregulowały zasady wypłaty wynagrodzenia przysługującego powodowi - które miało być wypłacane po wyegzekwowaniu zasądzonych należności. Analogiczne rozwiązanie było w umowie z dnia 1 października 2002 r. (§ 4 ust. 2). Powód dodatkowo wskazał, że w związku z brakiem kierowania spraw, w których uzyskano prawomocny nakaz zapłaty do egzekucji (lub umarzaniem spraw przez Komorników) - strony dokonały zmiany zapisu § 3 ust. 2 umowy z 1999 r. oraz § 4 ust. 2 umowy z 2002 r. w ten sposób, że pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powoda, w przypadku rozwiązania umowy, zasądzonych przez Sąd kosztów zastępstwa procesowego, które nie zostały wyegzekwowane przez pozwanego i nie zostały zapłacone

powodowi przez pozwanego. W trakcie współpracy powód wielokrotnie musiał zwracać się do pozwanego o uiszczenie zaliczek niezbędnych do przeprowadzenia postępowań egzekucyjnych, których pozwany jednak nie uiszczał. Powód znalazł się w niekorzystnej sytuacji finansowej, gdyż za wykonaną pracę nie otrzymywał wynagrodzenia. Ostatecznie umowa o obsługę prawną z 1 października 2002 r. została wypowiedziana przez pozwanego pismem z dnia 28 lipca 2011 r., zaś powód pismem z dnia 14 lutego 2012 r. wypowiedział umowę z dnia 1 grudnia 1999 r.

W oparciu o wykaz spraw nr 12 prowadzonych przez powoda i zakończonych prawomocnymi i zaopatrzonymi w klauzulę wykonalności tytułami wykonawczymi - powód w dniu 1 sierpnia 2014 r. wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 117.415,80 zł brutto z terminem płatności na dzień 8 sierpnia 2014 r. Pozwany odmówił zapłaty ww. faktury VAT. Pismem z dnia 20 stycznia 2014 r. powód wezwał pozwanego do próby ugodowej obejmującej wierzytelności objęte niniejszym pozwem. Powód niniejszym pozwem dochodzi od pozwanego części wierzytelności wynikającej z ww. faktury VAT, a to należności z wykazu nr 12 pod pozycjami od 45 do 568 (z wyłączeniem pozycji 62, 133, 157, 158, 262, 347, 394, 491, 542).

W dniu 29 maja 2015 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w R. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt V GNC 2179/15).

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty złożył pozwany Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w R., zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut nieważności § 4 ust. 2 zd. 2 umowy z dnia 1 października 2002 r. oraz § 3 ust. 2 zd. 2 umowy z dnia 1 grudnia 1999 r. z uwagi na uzależnienie przez strony obowiązku zapłaty nie wyegzekwowanych kosztów od warunku sprzecznego z bezwzględnie obowiązującym art. 89 k.c., a zatem nieważnego (art. 58 § 1 k.c.). Ponadto pozwany zarzucił, że powyższe zapisy umowne są nieważne z uwagi na sprzeczność z zasadami współzycia społecznego w zakresie zastrzeżenia dotyczącego skutków rozwiązania umowy o obsługę prawną, na podstawie art. 58 § 2 w zw. z art. 58 § 3 k.c. Wskazał, iż skutkiem takiego zapisu zleceniodawca nie mógł rozwiązać umowy bez ponoszenia poważnych skutków finansowych, a dodatkowo zleceniobiorca mógł w każdej chwili bez ważnego powodu rozwiązać umowę w celu uzyskania zapłaty za kilka lat świadczenia – w rezultacie nieskutecznych – usług. Zdaniem pozwanego, wprowadzony warunek powodował, że zleceniodawca stawał się słabszą stroną tego stosunku umownego, a także wskazywał na niezachowanie należytej staranności zleceniobiorcy, który będąc stroną umowy za stroną pozwaną był zobowiązany dbać o ochronę interesów swojego klienta również z punktu widzenia zasad etyki zawodowej. Dodatkowo podniesiono, że taki zapis aneksu z dnia 18 lipca 2008 r. zmierza do obejścia art. 119 k.c., gdyż dokonuje samodzielnego ustalenia początku biegu terminu przedawnienia. Niezależnie od powyższych zarzutów pozwany zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia. Zdaniem pozwanego, jeśli wymagalność roszczenia zależała od wypowiedzenia umowy o obsługę prawną przez zleceniobiorcę, to bieg terminu przedawnienia wedle art. 120 zd. 2 k.c. powinien rozpocząć się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby zleceniobiorca podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Dlatego termin 2-letni z art. 751 k.c. należało obliczać dla każdego roszczenia każdorazowo od dnia następnego po dniu umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Na rozprawie w dniu 29 marca 2016 r. pełnomocnik pozwanego dodatkowo stwierdził, że aneks z dnia 18 lipca 2008 r. ma zastosowanie wyłącznie do spraw windykacyjnych z okresu od 1 grudnia 1999 r. do 7 czerwca 2001 r. Aneks nie modyfikował bowiem umów z dnia 8 czerwca 2001 r. i z dnia 1 marca 2006 r. - będących odrębnymi umowami. Dodatkowo pozwany podniósł zarzut przedawnienia części roszczenia w wysokości naliczonego podatku VAT.

Sąd Rejonowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił, iż w dniu 1 grudnia 1999 r. Kancelaria (...) w R. (reprezentowana przez W. S.) oraz pozwany Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. (działający wówczas pod firmą: (...) sp. z o.o. w R.) zawarli umowę, której przedmiotem (zgodnie z § 1 umowy) było zastępstwo procesowe w postępowaniach sądowych w sprawach przeciwko osobom fizycznym korzystającym z usług pozwanego bez uiszczenia wymaganej opłaty za przejazd – tzw. postępowanie mandatowe. Wg § 2 zleceniodawca udzielił zleceniobiorcy pełnomocnictwa procesowego, skutkującego również na postępowanie egzekucyjne. W § 3 ust. 1 umowy ustalono wynagrodzenie przysługujące powodowi w wysokości 70 zł, zaś w przypadku skierowania sprawy na

drogę sądową 150 zł. Powyższe wynagrodzenie, jak również koszty klauzulowe i w postępowaniu egzekucyjnym miało być wypłacone po wyegzekwowaniu zasądzonych należności na podstawie faktury VAT (§ 3 ust. 2 i 3). Zleceniodawca zobowiązał się uiszczać opłaty sądowe oraz zaliczki na koszty egzekucyjne, żądane przez komornika (§ 3 ust. 4). W przypadku wycofania sprawy z sądu lub umorzenia zasądzonych należności lub niekorzystnych dla zleceniodawcy rozstrzygnięć sądowych zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie odpowiadające faktycznie poniesionym przez niego kosztom (§ 4). Umowy o analogicznej treści zostały podpisane przez powoda w dniu 8 czerwca 2001r. oraz 1 marca 2006r. - zmianie ulegał wyłącznie firma powoda na Kancelarię Radców Prawnych S. i (...) sp. p. z siedzibą w R.. W dniu 1 października 2002 r. strony zawarły kolejną umowę, której przedmiotem była pełna obsługa prawna strony pozwanej, w tym windykacja należności oraz zastępowanie zleceniodawcy przed organami wymiaru sprawiedliwości (§ 1 ust. 1 umowy). W § 3 wskazano, że umowa została zawarta na czas nieokreślony od dnia 1 października 2002 r. Umowę tę mogła rozwiązać każda ze stron z terminem wypowiedzenia wynoszącym 6 miesięcy. W § 4 ust. 1 wskazano, że wynagrodzenie zleceniobiorcy stanowiło ryczałt: 2000 zł i VAT, płatne miesięcznie po przedstawieniu faktury VAT. Wedle § 4 ust. 2 umowy w razie prowadzenia spraw sądowych, egzekucyjnych powodowi przysługiwało 100 % zasądzonych i wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego, klauzulowego i egzekucyjnego plus VAT, a w przypadku wygaśnięcia umowy ww. koszty, które wpłynęły na rachunek zleceniodawcy w wyniku działań powoda. W dniu 18 lipca 2008 r. strony podpisały aneks do umów zlecenia z dnia 1 października 2002 r. oraz umów z dnia 1 grudnia 1999 r., z dnia 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r. Strony zmieniły treść § 4 ust. 2. zd. 2 umowy z dnia 1 października 2002 r. przyjmując, iż w wypadku rozwiązania umowy przez którąkolwiek ze stron, zleceniodawca zobowiązuje się do zapłaty na rzecz zleceniobiorcy zasądzonych w orzeczeniach (nakazach zapłaty i wyrokach – zaopatrzonych w klauzule wykonalności) na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego zleceniobiorcy, które nie zostały przez zleceniodawcę zapłacone i które nie zostały wyegzekwowane od dłużników. W § 3 ust. 1 aneksu wskazano, że w umowie z dnia 1 grudnia 1999 r. z późniejszymi zmianami zmienia się dotychczasową treść § 3 ust. 2 i 3. Powyższa zmiana miała tożsamą treść ze zmianą § 4 ust. 2. zd. 2 umowy z dnia 1 października 2002 r. Strony ponadto ustaliły w § 5 aneksu, że wchodzi on w życie od dnia jego podpisania i ma zastosowanie również do wszystkich prowadzonych przez zleceniobiorcę spraw nierozliczonych na dzień jego zawarcia.

Powód wielokrotnie zwracał się do pozwanej o uiszczenie zaliczek na koszty postępowania egzekucyjnego, żądanych przez komorników prowadzących postępowania egzekucyjnego. Pozwany odmawiał uiszczenia zaliczek, często z uwagi na ich nieegzekwowalność, brak adresu dłużników, co w konsekwencji uniemożliwiało skuteczne prowadzenie egzekucji, bądź niecelowym było ich ponowne wszczynanie, a egzekucje były umarzane. Ponadto powód we własnym zakresie i na własny koszt kierował do dłużników wezwania do zapłaty zasądzonych kosztów zastępstwa oraz należności głównych. Powód podejmował działania celem wyegzekwowania zasądzonych kosztów zastępstwa oraz należności głównych nawet po zwrocie wniosków egzekucyjnych, a tym samym realizował obowiązki wynikające z umowy z należytą starannością.

Pismem z dnia 28 lipca 2011 r. pozwany wypowiedział umowę z dnia 1 października 2002 r. z zachowaniem 6-miesięcznego okresu wypowiedzenia, tj. ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2012 r. Pismem z dnia 14 lutego 2012 r. powód wypowiedział umowę z dnia 1 grudnia 1999r. zmienioną umowami z dnia 8 czerwca 2001 r. i 1 marca 2006 r.

Powód wykonywał obsługę prawną pozwanego w zakresie spraw wskazanych w wykazie nr 12 - obejmującego sprawy, które wpłynęły do Sądu w 2009 r., a które nie zostały wyegzekwowane dobrowolnie lub przymusowo na dzień rozwiązania umów i na tej podstawie wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 1 sierpnia 2014 r. na kwotę 117.415,80 zł brutto (doręczona pozwanemu w dniu 5 sierpnia 2014 r.) z terminem płatności na dzień 8 sierpnia 2014 r. Wartość wynagrodzenia za prowadzenie spraw ujętych w wykazie nr 12 pod pozycjami od 45 do 568 (z wyłączeniem pozycji 62, 133, 157, 158, 262, 347, 394, 491, 542 - które zostały uregulowane przez pozwanego) wynosiła 37.999,01 zł brutto.

W dniu 20 stycznia 2014 r. powód złożył w Sądzie Rejonowym w R.pismo zatytułowane „zawezwanie do próby ugodowej”, w którym wniósł o zawezwanie przeciwnika Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w R. do zawarcia ugody, na podstawie której (...) R. miało zapłacić na rzecz powoda kwotę 1.020.517 zł netto, w tym w szczególności

tytułem wykazu nr 12 - 95.460 zł netto. Powyższa sprawa toczyła się pod sygn. akt V GCo 36/14. Pozwanemu doręczono ww. pismo w dniu 13 lutego 2014 r. Na posiedzeniu w dniu 19 marca 2014 r. strony nie zawarły ugody.

Pismem z dnia 26 lutego 2015 r. powód dokonał potrącenia swojej wierzytelności o wynagrodzenie objętej fakturą VAT nr (...) z dnia 1 sierpnia 2014 r. z wierzytelnością pozwanego w wysokości 3.255,19 zł obejmującą cenę sprzedaży paliwa.

Pomiędzy stronami toczyły się postępowania sądowe: z powództwa powoda o zapłatę należności objętych postępowaniami mandatowymi, z tytułu wykonania zawartych umów, a poza sporem było (twierdzenie pozwanego niezaprzeczone przez powoda), że dotyczyło spraw, gdzie należności zostały zasądzone po podpisaniu aneksu. W procesie tym sąd ustalił ważność i skuteczność zapisu § 2 i 3 aneksu, tj. nie przyjął nieważności „warunku” zapłaty oraz sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, jak również liczył termin przedawniania roszczenia od daty rozwiązania umów. Ponadto pozwany wytoczył powództwo przeciwko powodowi o ustalenie nieważności zapisów § 2 i 3 aneksu oraz, że przysługuje mu zarzut przedawniania. SO w R. oddalił powództwo, zaś SA w R. oddalił apelację, a kasacja nie została przez SN przyjęta do rozpoznania z uwagi na zagadnienie prawne, przedstawione przez skarżącego, które nie kwalifikuje się jako nierozpoznane, nowe, wpływa na rozwój prawa. SA w R. w uzasadnieniu wyroku stwierdził, iż rozstrzygnięcie sprawy V GC 537/12 nie ma charakteru prejudycjalnego, zaś taki charakter ma powództwo o ustalenie, które co do zasady dopuścił i ostatecznie w wyniku jego rozpoznania stwierdził ważność i brak naruszenia zasad współżycia społecznego zapisów treści § 2 i 3 aneksu, którymi strony zmieniły zapis § 4 ust. 2 i odpowiednio § 3 ust. 2 i 3 umów.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy przyjął, iż na podst. art. 734 § 1 k.c. strony łączyły szereg umów zlecenia, w tym umowa z dnia 1 grudnia 1999 r., 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r. dotyczące zastępstwa pozwanego przez powoda w tzw. postępowaniach mandatowych oraz umowa z dnia 1 października 2002 r. o obsługę prawną pozwanego. W okresie trwania zlecenia - stosownie do treści powyższych umów - wynagrodzenie, jak również koszty klauzulowe i w postępowaniu egzekucyjnym miało być wypłacone po wyegzekwowaniu zasądzonych należności na podstawie faktury VAT (§ 3 ust. 2 i 3 umów o zastępstwo z 1999 r., 2001 r. oraz z 2006 r. oraz § 4 ust. 2 umowy o obsługę prawną z 2002 r.). Powyższe umowy przenosiły ryzyko umowne na osobę zleceniobiorcy, gdyż uzależniały jego wynagrodzenie od skuteczności egzekucji - do której w wielu wypadkach nie dochodziło z przyczyn leżących po stronie pozwanej. Na mocy aneksu z dnia 18 lipca 2008 r. strony zmieniły umowę o obsługę prawną z dnia 1 października 2002 r. oraz umowy o zastępstwo pozwanego z dnia 1 grudnia 1999 r., z dnia 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r. Zmiana polegała na tym, że w wypadku rozwiązania umowy przez którąkolwiek ze stron, pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powoda zasądzonych w orzeczeniach (nakazach zapłaty i wyrokach - zaopatrzonych w klauzule wykonalności) kosztów zastępstwa procesowego powoda, które nie zostały przez pozwanego zapłacone i które nie zostały wyegzekwowane od dłużników. Powyższe umowy zlecenia zostały rozwiązane przez strony - w dniu 28 lipca 2011 r. pozwany wypowiedział umowę z dnia 1 października 2002 r., zaś w dniu 14 lutego 2012 r. powód wypowiedział umowy o zastępstwo pozwanego z dnia 1 grudnia 1999 r., z 8 czerwca 2001 r. oraz z 1 marca 2006 r. Powyższe skutkowało aktualizacją roszczenia powoda o wynagrodzenie stosownie do zmienionych aneksem z dnia 18 lipca 2008 r. § 3 ust. 2 i 3 umów o zastępstwo z 1999 r., 2001 r. oraz z 2006 r. oraz § 4 ust. 2 umowy o obsługę prawną z 2002 r. W ocenie Sądu strona powodowa udowodniła zasadę swojego roszczenia o wynagrodzenie.

Sąd wskazał, że zarzut nieważności zapisów aneksu z dnia 18 lipca 2008 r. był już przedmiotem rozpoznania przez Sąd Okręgowy w R. (sygn. akt VI GC 6/13) i Sąd Apelacyjny w R. (sygn. akt I ACa 353/13) - które to rozstrzygnięcia mają charakter prejudycjalny dla każdego powództwa o zapłatę wytoczonego w oparciu o umowy zlecenia (podlegające rozpoznaniu w sprawie o ustalenie). Pozwem w tamtej sprawie objęto badanie postanowień § 4 ust. 2 umowy o obsługę prawną z dnia 1 października 2002 r. oraz § 3 ust. 2 umowy o zastępstwo z dnia 1 grudnia 1999 r., z 8 czerwca 2001 r. oraz z 1 marca 2006 r. w kontekście jego zgodności z prawem (zastrzeżeniem warunku - art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 89 k.c.) oraz z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c. i art. 353⁽¹⁾ k.c.). W ww. sprawach zarówno Sąd pierwszej, jak i drugiej instancji uznały, że brak było podstaw do stwierdzenia, że przedmiotowe postanowienia są dotknięte wadą nieważności - analizowane postanowienia umowne były elementem składowym umowy nie noszącym

cech warunku w rozumieniu art. 89 k.c. (a w szczególności nie stanowiły budzącej kontrowersję w doktrynie i orzecznictwie tzw. warunku potestatywnego). Sądy wskazały również, że brak było podstaw dla stwierdzenia, że badane postanowienia były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Nie naruszały one równowagi między stronami, także zważywszy, że obie strony były podmiotami profesjonalnymi, strony zawierając przedmiotową umowę działały w granicach autonomii woli, z dostatecznym rozeznaniem - w tym licząc się z konsekwencjami prawnymi i finansowymi przyjętych regulacji umownych. Treść przyjętych postanowień umownych była jasna, precyzyjna oraz zrozumiała również dla przeciętnego odbiorcy (w tym w szczególności podmiotu profesjonalnego, dysponującego własną obsługą prawną - również poza osobą powoda). W ocenie Sądów obu instancji brak było podstaw do przyjęcia, że przedmiotowy zapis umowny wprowadzony aneksem sprzeciwiał się właściwości, naturze stosunku, ustawie czy zasadom współzycia społecznego - a przez to nie był nieważny na podstawie art. 58 § 1 i 2 k.c. Stosownie do art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Wyroki Sądu Okręgowego w R. w sprawie VI GC 6/13 i Sądu Apelacyjnego w R. w sprawie I ACa 353/13 są prawomocne i wiążące w niniejszej sprawie, a tym samym nie dopuszczają możliwości ponownego badania przedmiotowych zapisów w przytoczonym powyżej zakresie.

W ocenie Sądu nie znalazł uzasadnienia również zarzut sprzeczności § 4 ust. 2 umowy o obsługę prawną z dnia 1 października 2002 r. oraz § 3 ust. 2 umów o zastępstwo z art. 119 k.c. Zgodnie z powołanym przepisem terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną. Przepis ten należy wyklądać w sposób ścisły. Oznacza to, że w ramach swobody zawierania umów (art. 353¹ k.c.) strony mogą zmodyfikować łączący je stosunek prawny także przez jednostronne ustępstwa wierzyciela, przy czym modyfikacja zobowiązania dłużnika, polegająca na odroczeniu wymagalności świadczenia pieniężnego nie sprzeciwia się właściwości stosunku prawnego, ustawie, ani zasadom współzycia społecznego. Tylko umawianie się co do innego okresu przedawnienia niż ustawowo przewidziany jest objęte zakazem zawartym w art. 119 k.c., ale nie dotyczy to wymagalności roszczenia, od której, zgodnie z art. 120 § 1 k.c. zależy rozpoczęcie terminu przedawnienia (wyrok SN z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt I CSK 104/12, LEX nr 1227854). Czynność prawna w postaci rozwiązania umowy pozostała bez wpływu na skrócenie bądź przedłużenie terminu przedawnienia roszczenia majątkowego powoda w stosunku do pozwanego. Rozwiązanie umowy zlecenia decydowało jedynie o powstaniu roszczenia o wynagrodzenie z ww. postanowień umownych i o rozpoczęciu biegu przedawnienia. Oceny powołanego postanowienia umownego nie można zatem dokonać w kontekście naruszenia art. 119 k.c., a tym samym przesądzić o jego nieważności.

W ocenie Sądu I instancji nie znalazł również uzasadnienia zarzut ograniczenia zakresu obowiązywania aneksu z dnia 18 lipca 2008 r. wyłącznie do okresu od 1 grudnia 1999 r. do 7 czerwca 2001 r. i w konsekwencji ograniczenia roszczenia powoda o wynagrodzenie do spraw wszczętych za ww. okres. Stosownie do art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Dokonując zatem wykładni postanowień umowy - aneksu z dnia 18 lipca 2008 r. należało stwierdzić, że zgodnym zamiarem stron było dokonanie modyfikacji umów zlecenia o zastępstwo pozwanego w postępowaniach mandatowych z dnia 1 grudnia 1999 r., 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r. oraz umowy o obsługę prawną pozwanego z dnia 1 października 2002 r. Na powyższy zamiar wskazuje tytuł umowy z dnia 18 lipca 2008 r. „Aneks do umów zlecenia z dnia 1 października 2002 r. oraz umów z dnia 1 grudnia 1999 r., z dnia 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r.”, jak również jej dalsze postanowienia umowne. W szczególności w § 3 ust. 1 aneksu wskazano, że w umowie z dnia 1 grudnia 1999 r. z późniejszymi zmianami zmienia się dotychczasową treść § 3 ust. 2 i 3. Zapis „z późniejszymi zmianami” w sposób jednoznaczny odnosi się do dalszych umów o zastępstwo wskazanych w tytule umowy, tj. umowy z dnia 8 czerwca 2001 r. oraz z dnia 1 marca 2006 r. Technika konstrukcji powyższego aneksu, jakkolwiek nie do końca prawidłowa, pozwala na jednoznaczną konkluzję, że zmiany dotyczyły ww. umów zlecenia i nie ograniczały się wyłącznie do umowy z dnia 1 grudnia 1999 r.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia Sąd uznał ww. zarzut za częściowo uzasadniony. Zgodnie z art. 751 pkt. 1 k.c. z upływem dwóch lat przedawniają się w szczególności roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujących osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa

trudnią się czynnościami danego rodzaju. Na podstawie § 4 ust. 2 umowy o obsługę prawną z dnia 1 października 2002 r. oraz § 3 ust. 2 i 3 umów o zastępstwo z dnia 1 grudnia 1999 r., 8 czerwca 2001 r. oraz 1 marca 2006 r. - zmienionych aneksem z dnia 18 lipca 2008 r. - wynagrodzenie powoda (ustalone odpowiednio na podstawie § 4 ust. 1 i § 3 ust. 1 ww. umów) będzie wypłacane zleceniobiorcy przez zleceniodawcę po wyegzekwowaniu zasądzonych należności na podstawie faktury VAT. W przypadku zaś rozwiązania umowy zlecenia przez którąkolwiek ze stron, zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty na rzecz zleceniobiorcy zasądzonych przez sąd w orzeczeniach na rzecz zleceniodawcy kosztów zastępstwa prawnego, które nie zostały przez zleceniodawcę zapłacone i które nie zostały wyegzekwowane od dłużników. Niewątpliwie zatem przesłanki powstania i wymagalności roszczenia o wynagrodzenie były różne w zależności od tego, czy stosunek zlecenia między stronami nadal trwał, czy też uległ rozwiązaniu. Rozwiązanie umowy zlecenia skutkowało powstaniem roszczenia powoda o wynagrodzenie obejmującego koszty zastępstwa zasądzone w orzeczeniu sądowym oraz koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym - chociażby nie zostały zapłacone lub nie zostałyby wyegzekwowane. Przesłanka rozwiązania umowy zlecenia aktualizowała przedmiotowe roszczenie o wynagrodzenie - a przed momentem jej zaistnienia powód-zleceniobiorca nie mógł skutecznie domagać się należności z tytułu wynagrodzenia obejmującego koszty zastępstwa niewyegzekwowane bądź niezapłacone. Termin spełnienia takiego świadczenia nie był oznaczony w ww. umowach zlecenia (zarówno dot. zastępstwa pozwanego, jak i obsługi prawnej), ani w aneksie z dnia 18 lipca 2008 r. Termin spełnienia takiego świadczenia nie wynikał również z właściwości zobowiązania. Nie wyznaczała go data podpisania aneksu, ani nawet data rozwiązania umów zlecenia. Termin ten zależał zatem, stosownie do treści art. 455 k.c. od uprzedniego wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Konsekwencją powyższego stanu rzeczy, jest zastosowanie art. 120 § 1 zd. 2 k.c., który stanowi, że jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Mając na względzie ww. przesłankę powstania roszczenia o wynagrodzenie - to z chwilą rozwiązania umowy zlecenia powód mógł najwcześniejsz, skutecznie wezwać pozwanego o zaspokojenie powstałej w dacie tego rozwiązania wierzytelności. Wbrew twierdzeniom pozwanego termin ten nie może liczyć się odrębnie dla każdego roszczenia od dnia następnego po dniu umorzenia postępowania egzekucyjnego - albowiem w tym momencie roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia jeszcze nie powstało. Pozwany umowę z dnia 1 października 2002 r. wypowiedział w dniu 28 lipca 2011 r., a uległa ona rozwiązaniu w dniu 28 stycznia 2012 r., zatem termin 2-letni przedawnienia zakończyłby się w dniu 28 stycznia 2014 r., w przypadku umowy z dnia 1 grudnia 1999 r. z późniejszymi umowami zmieniającymi z dnia 8 czerwca 2001 r. i 1 marca 2006 r. zostały one wypowiedziane przez powoda w dniu 14 lutego 2012 r., zatem uległy one rozwiązaniu w tym dniu i termin przedawnienia upływałby w dniu 14 lutego 2014 r. Stosownie do treści art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania sprawy lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. W ocenie Sądu powód wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej - złożonym w dniu 20 stycznia 2014 r. doprowadził do przerwania biegu terminu przedawnienia w odniesieniu do części wierzytelności o wynagrodzenie, tj. do wartości wynagrodzenia w kwotach netto. Powód przedmiotowym wnioskiem nie objął całego wynagrodzenia, a to nie objął nim wartości podatku VAT. Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. następuje co do zasady, w granicach żądania pozwu, czy tak jak w niniejszym przypadku, w granicach wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. Tym samym brak objęcia całości roszczenia o wynagrodzenie wnioskiem z dnia 20 stycznia 2014 r. spowodował, że w pozostałej części roszczenie powoda uległo przedawnieniu. W niniejszej w sprawie powód dochodził należności za 514 spraw z wykazu nr 12 zatem kwota netto winna wynosić 30.893,50 zł (w tym 53,50 zł netto z pozycji 45), a więc przedawnieniu uległa kwota 7.105,51 zł.

Przy w/w ustaleniach faktycznych i ich ocenie prawnej w dniu 8.04.2016r. Sąd Rejonowy wydał wyrok, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30.893,50zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9.08.2014r. W pozostałej części oddalił powództwo. Koszty procesu stosunkowo rozdzielił, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył pozwany co punktu I i III. Wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania SR w Rzeszowie, ewentualnie zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Wyrokowi temu zarzucił naruszenie przepisów:

- art. 328§ 2 kpc poprzez niesamodzielne sporządzenie uzasadnienia wyroku, przepisane w dużych fragmentach ze sprawy V GC 1662/15, co wskazuje, iż sąd faktycznie nie rozpoznał sprawy. W uzasadnieniu przywołał orzeczenie SN IV KK 335/04 i uzasadnił, iż sąd nie przeprowadził własnej analizy sprawy, co naruszyła dwuinstancyjność postępowania. Ponadto zarzucił, iż Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku nie odniósł się do zarzutu nieważności § 5 aneksu z dnia 18.07.2008r., czym nie rozpoznał istoty sprawy i nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku

-art. 365 kpc poprzez błędne zastosowanie i uznanie iż w niniejszej sprawie przesadzona jest kwestia ważności zapisów umowy łączącej strony

- art. 119 kc w zw. z art. 120 § 1 zd.2 kc w zw. z art. 58 § 1 i 3 kc poprzez uznanie, że zapisy zawarte w § 4 ust.2 zd.2 umowy zlecenia (§ 3 ust. 2 zd.2 umowy zlecenia) wprowadzone na podstawie aneksu nie są nieważne z mocy prawa

- art. 65 § 1 i 2 kc poprzez błędną wykładnię zapisów wprowadzonych aneksem do umów z dnia 18.07.2008r., prowadzącą do przyjęcia, że aneks dotyczył wszystkich umów o zastępstwo, a nie tylko umowy z dnia 1.12.1999r. oraz do przyjęcia, że po rozwiązaniu umowy zleceniobiorca może żądać zapłaty także za niewyegzekwowane koszty

- art. 120 § 1 zd.2 kc poprzez przyjęcie biegu terminu przedawnienia od upływu 6 miesięcznego terminu wypowiedzenia umów

- art. 58 § 2 i 3 w zw. z art. 353¹ kc i art. 5 kc poprzez błędne nieuznanie § 5 aneksu jako sprzecznego z zasadami współżycia społecznego

- art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 102 kpc w zw. z art.5 kc poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego, które nie były niezbędne do celowego dochodzenia praw.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna została oddalona na podst. art. 385 kpc.

Po pierwsze sąd odwoławczy nie podzielił stanowiska pozwanego w zakresie naruszenia art. 328 § 2 kpc. Wprawdzie analiza treści uzasadnienia wyroku w sprawach połączonych pod wspólną sygnaturą V Gc 1662/15 pozwala na postawienie tezy, iż sąd I instancji w niniejszej sprawie posłużył się w/w uzasadnieniem, niemniej nie oznacza to, iż sąd ten nie poczynił własnych ustaleń i oceny prawnej w rozstrzyganej przez siebie sprawie na etapie wyrokowania. Czym innym jest bowiem etap wyrokowania, czym innym etap sporządzenia uzasadnienia wyroku nie tylko z uwagi na odmienną czasową obu czynności procesowych, ale i ich funkcję. Nadto rozstrzygana przez sąd sprawa miała analogiczny co do zasady stan faktyczny, jak sprawa V Gc 1662/15, a skoro sąd na etapie wyrokowania ocenił analogicznie sprawę, w której wyrokował, jak sąd w sprawie V Gc 1662/15, posłużenie się tym uzasadnieniem na etapie sporządzania uzasadnienia swego wyroku nie oznaczało, iż sąd nie rozpoznał sprawy we własnym zakresie. Nie sposób podzielić na tej podstawie zarzutu naruszenia art. 328 § 2 kpc, skoro w uzasadnieniu wyroku znalazły się wszystkie wskazane w tym przepisie jego istotne elementy, pozwalające na kontrolę II-go instancyjną orzeczenia. Nie można też stosować prostej analogii orzecznictwa SN wobec przepisów procesowych w procesie karnym do analogicznych w procesie cywilnym, które to postępowania z uwagi na odmienną ich naczelną zasad procesowych (w procesie karnym z uwagi na gwarancję procesową domniemania niewinności oskarżonego naruszenia procesowe odgrywają

znacznie większe znaczenie przy ocenie in meriti sprawy, niż w procesie cywilnym) rządzą się odmiennymi rygorami prawnymi, jako ostrzejsze w procesie karnym.

Zarzut naruszenia art. 365 kpc nie był zasadny, co wielokrotnie już uzasadniały sądy obu instancji w analogicznych sprawach z udziałem tych samych stron. Pozwany zdaje się nadal nie zauważać, iż sam zainicjował proces cywilny przed Sądem Okręgowym wR. w sprawie o ustalenie, pod sygn. VI Gc 6/13, w którym sądy obu instancji poddały pod osąd prawny treść kwestionowanych w tym procesie zapisów § 4 ust. 2 zd. 2 (§ 3 ust. 2 zd. 2) umów zlecenia z dnia 1.10.2002r. i 1.12.1999r. wprowadzonych aneksem z dnia 18.07.2008r. pod kątem art. 58 § 1 i 3 kc oraz art. 89 kc jako zdaniem pozwanego nieważnych. Sądy te powództwo to oddaliły. Celem przepisu art. 365 § 1 kpc jest zapobieganie piętrzeniu procesów cywilnych między tymi samymi stronami w oparciu o przesadzony już wcześniej prawomocnie stan faktyczny i prawny tego samego stosunku prawnego. Takiemu właśnie „przesądzeniu sprawy” miało zapewne służyć powództwo o ustalenie nieważności w/w zapisów umów, wniesione na podst. art. 189 kpc, gdzie wymogiem merytorycznym takiego powództwa jest wykazanie interesu prawnego. Taki interes prawny został zbadany przez sąd II instancji, czemu dał wyraz w swym uzasadnieniu wyroku pod sygn. I ACa 353/13. Stwierdził on jednoznacznie, iż pozew o zapłatę nie eliminuje sporu na przyszłość o dalsze roszczenia z tej samej umowy, a zwłaszcza z innych umów zlecenia, a służy temu właśnie przedmiotowe powództwo ustalające (Sąd Apelacyjny w R. oddalił apelację pozwanego nie z uwagi na brak interesu prawnego, lecz oceniając merytorycznie zarzut nieważności umów). Zapewne po to właśnie pozwany wszczął taki proces, by przesądzić kwestię ważności zapisów umów zlecenia „a konto” dalszych, zgłaszanych ewentualnie w przyszłości przez powoda roszczeń o zapłatę na podst. właśnie kwestionowanych przez pozwanego zapisów umów. Czemu innemu miałyby bowiem służyć ten proces? W uzasadnieniu wyroku pod sygn. VI Ga 413/16 Sąd Okręgowy dał już temu wyraz i stanowisko sądu w tej sprawie i w tym składzie jest z nim zbieżne.

Niezasadnym był zarzut naruszenia art. 328 kpc poprzez nieodniesienie się przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku do zarzutu nieważności § 5 aneksu z dnia 18.07.2008 r. Przede wszystkim zarzut ten nie był objęty niniejszym sporem przed sądem I instancji, co było oczywiste, zważywszy, iż przedmiotem tego procesu były należności powoda ze spraw sadowych z okresu 2009 roku, co czyni bezprzedmiotową oceną zapisu § 5 aneksu , który to zapis odnosi się przecież w swej treści do spraw w toku, a więc założonych przed datą jego podpisania: 18.07.2008r. Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być zasadny tylko wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska sądu, a braki uzasadnienia w zakresie na przykład poczynionych ustaleń faktycznych muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Powyższe w przedmiotowej sprawie nie miało zaś miejsca. Treść uzasadnienia Sądu Rejonowego pozwala bowiem na weryfikację ustalonych przez Sąd ten faktów i motywów dla jego rozstrzygnięcia również w zakresie dokonanej przez Sąd ten oceny zarzutów pozwanego zawartych w sprzeciwie.

Nie zasługiwał na uwzględnienie kolejny zarzut apelacji, a to art. 119 kc w zw. z art. 120 § 1 zd. drugie kc w zw. art. 58 § 1 i 3 kc poprzez uznanie przez sąd I instancji, że zapisy zawarte w § 4 ust. 2 zd. 2 umowy – zlecenie z dnia 1.10.2002 r. oraz § 3 ust. 2 zd. 2 umowy zlecenia z dnia 1.12.1999 r. wprowadzone na podstawie Aneksu nie są nieważne z mocy prawa jako że ta interpretacja prowadzi do zakazu zmieniania terminów przedawnienia roszczeń. Wbrew twierdzeniom apelującego brak podstaw do przyjęcia naruszenia zakazów z treści art. 119 kc, zgodnie z którym terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną. Sporny aneks nie dotyczył przedłużania, ani zmieniania terminów przedawnienia. W umowach z dnia 1 grudnia 1999r. , z dnia 8 czerwca 2001r. i z dnia 1 marca 2006r. strony ustaliły, iż wynagrodzenie będzie wypłacane po wyegzekwowaniu zasądzonych należności, dalsze koszty związane z nadaniem klauzuli wykonalności jak i przyznane przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym dla zleceniobiorcy również będą wypłacone po ich wyegzekwowaniu. Aneksem z dnia 18 lipca 2008r. strony ustaliły, iż wynagrodzenie będzie wypłacane po wyegzekwowaniu zasądzonych należności na podstawie faktury VAT gotówką lub przelewem. W wypadku rozwiązania umowy o obsługę prawną przez którąkolwiek ze stron, zleceniodawca zobowiązuje się do zapłaty na rzecz zleceniobiorcy zasądzonych przez Sąd w jego orzeczeniach na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego zleceniobiorcy, które nie zostały mu przez zleceniodawcę zapłacone i które nie zostały wyegzekwowane od dłużników; § 3 ustęp 3 - dalsze koszty związane z nadaniem klauzuli wykonalności, jak i przyznane przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym dla zleceniobiorcy również będą wypłacone po ich

egzekwowaniu. § 3 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio. W § 2 aneksu z dnia 18.07.2008 r. strony ustaliły, że w przypadku rozwiązania umowy z dnia 1.10.2002 r. zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty zasądzonych przez Sąd kosztów zastępstwa procesowego, niezapłaconych przez zleceniodawcę ani nie wyegzekwowanych od dłużników. Pierwotnie ta umowa przewidywała na wypadek wygaśnięcia umowy zapłatę zasądzonych orzeczeniami kosztów zastępstwa procesowego, klauzulowego i w postępowaniu egzekucyjnym, w zakresie, w jakim wpłynęły na konto zleceniodawcy w wyniku działań zleceniobiorcy.

Oczywistym jest, że umowa stron nie może zmieniać zasad przedawnienia danego roszczenia wynikających z bezwzględnie obowiązujących przepisów kc. Strony spornym aneksem zmodyfikowały przesłanki powstania roszczenia o zapłatę zasądzonych w tytułach egzekucyjnych kosztów zastępstwa, dodając odrębną przesłankę roszczenia o zapłatę kosztów zastępstwa procesowego, w odmiennych okolicznościach, a to rozwiązania umowy o obsługę prawną. Aneks dotyczył odmiennej sytuacji w zakresie wynagrodzenia, a to w wypadku rozwiązania umowy, stwarzając możliwość żądania należności z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, także tej niewyegzekwowanej na rzecz zleceniodawcy. Czynność prawna w postaci rozwiązania umowy pozostawała bez wpływu na skrócenie bądź przedłużenie terminu przedawnienia należności powoda w stosunku do pozwanego. Stanowiła ona zdarzenie, od którego rozpoczyna bieg termin przedawnienia t.j. powstała prawna możliwość skutecznego żądania przez wierzyciela spełnienia przez dłużnika świadczenia. Aneks przyznawał innymi słowy powodowi nowe roszczenie o wynagrodzenie z tytułu należności niewyegzekwowanych. Z datą rozwiązania umowy zlecenia powstawało roszczenie powoda o zapłatę zasądzonych a niewyegzekwowanych kosztów procesu i egzekucji, a nie może przedawniać się roszczenie w terminie wcześniejszym, niż data jego powstania. Niezasadnym był zatem i kolejny, związany z powyższym zarzut, a to naruszenia art. 120 § 1 zd. drugie kc i przyjęcie początku biegu przedawnienia wraz z upływem 6 miesięcznego terminu wypowiedzenia obu umów. Bezpodstawne są zarzuty wywodzące początek terminu z datą podpisania aneksu, a nie z datą rozwiązania umów zlecenia. Powód mógł żądać zapłaty, zgodnie z ustaleniami spornego aneksu odnośnie niewyegzekwowanych kosztów zastępstwa, dopiero od daty rozwiązania umów. Innymi słowy dopiero to zdarzenie dawało powodowi prawo do żądania nowego, dodatkowego wynagrodzenia, przewidzianego właśnie na wypadek rozwiązania umów zlecenia. Było to inne roszczenie o wynagrodzenie, niż roszczenie zdefiniowane w pierwotnej umowie, przed wprowadzeniem aneksu. W tym przedmiocie sąd II instancji podziela argumentację prawną SR w R. w sprawie V Gc 249/14. Bieg terminu przedawnienia roszczenia nie może się rozpocząć przed datą jego powstania, a do tego prowadziłby pogląd pozwanego, traktujący wypowiedzenie umowy jako „czynność” w rozumieniu art. 120 § 1 zd.2 kc. Tą czynnością bowiem powodującą wymagalność roszczenia nie jest bowiem wypowiedzenie umowy (wypowiedzenie powoduje tylko powstanie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia), lecz wezwanie do zapłaty, skoro strony w aneksie nie określiły terminu zapłaty wynagrodzenia po rozwiązaniu umowy (art. 455 kc). Pozwany umowę z dnia 1.10.2002 r. wypowiedział w dniu 28.07.2011 r., a uległa ona rozwiązaniu w dniu 28.01.2012 r., dwuletni termin przedawnienia /art. 751 pkt 1 kc/ zakończyły się w dniu 28.01.2014 r. odnośnie umowy z dnia 1.12.1999 r. z późniejszymi umowami zmieniającymi z dnia 8.06.2001 r. i 1.03.2006 r. zostały wypowiedziane w dniu przez powoda w dniu 14.02.2012 r., termin przedawnienia upływałby w dniu 14.02.2014 r. Zawezwanie do próby ugodowej złożono w Sądzie w dniu 20.01.2014 r., co przerwało bieg terminu przedawnienia w myśl art. 123 § 1 ust. 1 kc w zakresie wynagrodzenia w kwocie netto, zasądzonej wyrokiem Sądu I instancji.

Niezasadnym był kolejny zarzut, a to naruszenia art. 65 § 1 i 2 kc poprzez przyjęcie przez SR, iż sporny aneks dotyczy wszystkich umów, a nie wyłącznie umowy z daty 1.12.1999 r. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie także argumentację Sądu I instancji. Stanowisku pozwanego przeczy w ocenie Sądu Okręgowego już sama treść aneksu z daty 18.07.2008 r. wyraźnie odwołującego się do umów zlecenia z dnia 1.10.2002 r. oraz z dnia 1.12.1999 r. z dnia 8.06.2001 r. i 1.03.2006 r., a także powołanie już w treści aneksu (par. 3 ust. 1) nie tylko regulacji zawartej w treści § 3 ust. 2 i 3 umowy z dnia 1.12.1999r., ale i późniejszych zmian odnoszących się do treści tych przepisów. Trzeba natomiast wskazać, iż właśnie analogiczna regulacja (treść przepisów) jak w par. 3 ust. 2 i 3 umowy z dnia 1.12.1999r. została zawarta w par. 3 ust. 2 i 3 umów z dnia 8.06.2001 r. i 1.03.2006, tyle, że przy zmianie podmiotów stanowiących strony tych umów tj. Kancelarię Radców Prawnych S. i (...) sp p., a pozwanym. Tożsame strony zawierały już aneks z dnia 18.07.2008r. Powyższe pozwala na stwierdzenie, iż intencją stron było objęcie aneksem z dnia 18.07.2008r. § 3

ust. 2 i 3 również umów z dnia 8.06.2001 r. i 1.03.2006 r. Odmienna interpretacja zaprezentowana przez pozwanego pozostaje w sprzeczności z wykładnią literalną oraz systemową i celowościową zapisów Aneksu.

W przedmiocie zarzutu naruszenia art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 102 kpc w zw. z art. 5 kc był on również niezasadny. Stosownie do art. 98 § 3 kpc do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata czy radcę prawnego zalicza się jego wynagrodzenie. Przepis art. 98 kpc w § 1 ustanawia dwie zasady ponoszenia kosztów sądowych: zasadę zwrotu kosztów celowych oraz zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania (procesu). Powyższe zasady zostały zdaniem sądu odwoławczego spełnione przez powoda. Pozwany zarzucił, iż powód generuje koszty postępowania, bowiem dzieli roszczenie: w latach 2015, 2016 złożono kilkanaście pozwów, zamiast jednego, a powód dzieli roszczenia z poszczególnych wykazów, a nawet faktur. W ocenie Sądu Okręgowego, zważywszy na procesową możliwość ujęcia roszczenia w wielości pozwów, biorąc pod uwagę charakter roszczenia powoda (każde roszczenie wynika tak naprawdę z odrębnej sprawy sądowej) i wynikającą z niego rozległość koniecznego dla zebrania w sprawie materiału dowodowego, stanowiącego załączniki do pozwu, zasadnie podnoszony przez stronę powodową, związany z przygotowaniem pozwu nakład pracy, czas, konieczność usystematyzowania dokumentacji załączanej do danego pozwu, brak było podstaw, by stwierdzić, iż w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki dla przyjęcia art. 102 kpc i 98 § 1 kpc jako koszty niebędące celowymi i niezbędnymi. Zważyć należy dodatkowo, iż wprowadził powód podzielił w tej sprawie oraz 2 kolejnych połączonych pod sygn. V Gc 1662/15 należności z 1 faktury na 3 powództwa, niemniej wbrew twierdzeniom pozwanego nie pochodziły one z tej samej daty, były nadto obsługiwane przez różne kancelarie, co uzasadnione było znacznym nakładem pracy przy gromadzeniu materiału dowodowego i co czyniło wiarygodnym argument powoda, iż jednego roszczenia zbiorczego nie była w stanie obsłużyć 1 kancelaria prawna. Co najmniej wątpliwe jest nadto przywoływanie art. 5 kc jako przepisu prawa materialnego dla uzasadnienia wniosku procesowego w zakresie odnoszącym się do kosztów procesu, skoro nie można utożsamiać norm procesowych z normami materialnymi, brak zatem podstaw do wykładni per analogiam do kc w zakresie przepisów procesowych cywilnych, które stanowią katalog zamknięty, nie podlegający wykładni rozszerzającej, zważywszy na zapewnienie gwarancji procesowych stron. Innymi słowy w materii poruszonej przez pozwanego podstawy prawnej dla wniosku o nieprzyznawanie powodowi kosztów wynagrodzenia radcowskiego należy i można poszukiwać wyłącznie na gruncie art. 98 i nast. kpc. Zbiorcze złożenie pozwu na cały wykaz 12, zważywszy iż ta jedna sprawa liczy na etapie pozwu z załącznikami IV Tomy akt znacznie utrudniłoby również i sądowi rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podst. art. 108 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc. Na koszty te złożyło się minimalne wynagrodzenie radcowskie wg stawki obowiązującej na datę złożenia apelacji: 24.05.2016r. zgodnie z przepisem intertemporalnym właściwego Rozp. MS w tym przedmiocie.